

EGGERI POSTA.

HETILAP.

EGYSZERSMIND A HEVESMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési díj: egészévre 5 frt — kr o. é.
" " félévre 2 " " " "
" " negyedévre 1 " 30 " " "
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetéseket elfogad

EGGERBEN a kiadó-szerkesztőség (Széchenyi utca 168. szám, az irgalmasság névelékkel szemben), az érs. lyc. nyomda irodája, Jentsch G. könyvkereskedése (szukor utca), a volt kiadó Ceisler Lajos (háltér 239. sz.) Fraenkl B. Miskolczon, Poplan E. Gyöngyösön, — és minden cs. k. postahivatalt.

Hirdetéseikért

fizetnek minden háromszor használt sorhely után 6; másodszori közzétételüké 5, harmadszorinál 4 kr; azonfelül bélyegadó fejében minden hirdetéstől 30 kr o. é.

I. évi folyam.

44. szám.

November 16-án 1862.

KÖZÜGYEK.

Lapirodamli szemle.

V.

Sokáig gondolkodtam: nem volna-e czélszeribb holmi lágy velejűek megnyugtatóására e kis kanyarodásnak, melyet tenni szándékom — más czímet bigyeszteni hegyibe, és e cikksorozatot szabadabb mozgást engedő „irodalmi szemlévé“ avangiroztatni, de végre is abban állapotodtam meg, hogy jó lesz a réginel maradni s nem a czim, hanem a lényegét tartva szem előtt — az ephemer becsü lapoknál fillérrel sem értékes, de azoknál hosszabb életre nem is számítható „Polgárosodás“féle röpiratot szintén e rovatba vonni. Így került hát Saul p a j t á s a i *) közé. Ennyi előljáróképen!

S mi már most magát a hirhedett röpiratot illeti, ha kevés szóba akarnám véleményezésem összefoglalni, Csengerinek „Történeti tanulmányaiból“, melyek folytatását nehezen várják a komolyabb irodalom barátai — vett ez idézetet használnám: „Irni a nélkül, hogy volna valami új mondandó — jó nyereszkedés lehet, de az emelkedettebb szellemet nem elégti ki“; punctum! Jellemzőbb bírálatot adni ennél alig lehetne. De a jellemező nem volna egyuttal érdemleges, pedig az én felfogásom ezt is a bírálat lényeges kellékei közé sorolja. A reproductio, a loci communes, a százszor elmondottak ismétlése elnéző hallgatással büntethető, ha a velők közönség elé rukkoló papiros-fogyasztó firkász, ügyetlenségét szerénységgel igyekszik ellensúlyozni, de midőn oly irodalmunkban példátlan követelő arrogantiával, oly világből-cseséget s nem tudom mi mindent affectáló gorbasággal történik e föllépés, mint Aristides uré — annál oszt nagyon helyén van, sőt szükséges a magyar közmondás tanácsa szerint a veszővel tett köszöntésre bottal válaszolni; itt nem jól tesznek tekintélyes közlőncink, ha ignorálják a dolgot vagy csak oldalvágásokkal sujtják; — teljesen megsemmíteni, minden időkre nevetségessé, tehát mozogni képtelenné kell, hogy tegyék az illetőt. A rárecesentés, az egyszerű bírálat miatt nem ijed vissza újabb kísérletektől, uti figura docet. Azon a egyszerű (ha ugyan szabad a „lucus a non lucendo“ mintájára így szólanom) kudarcz, azon megérdemelt megbélyegzés, mely az „önbírálat“ tükrében megjelenő Aristidest érte, nem vette el kedvét a további geschäfteléstől — a jövedelmező vállalat folytatásától s midőn legkevésbé vártuk — oly piquant (!) brochure-rel áll elő, melyhez hasonlót az irodalmi újdonságokban rendszeren gazdag téli saison aligha fog létrehozni. Az „önbírálat“ erősen érezte már velünk, miszerint mindenki maga legjobban érzi hiányait, — a „Polgárosodás“ az axiomák sorába emeli ez egyszerű igazságot. A civilisatio szükségessége csakugyan ebből, ennek szelleme s modorából áll ki leginkább. Ami nekem Aristides ur eljárásában különösen tetszik az, hogy éleczekben — csörgő sipka alól igyekszik igazat mondani, mert míg e sipka csörgését halljuk, az igaz szóra hiában lesünk. A harlequin minden tulajdonsága megvan, ez egyet kivéve. Persze, hogy ezt ő nem is sejtí, s megvagyok győződve: óriási concessiót vélt tenni Aristides ur az illemnek, a szokásnak, a közönségnek vagy isten tudja mi-nek, midőn azt mondja: „De ha minden állításom lerontatnék is, noha még eddig „önbírálatomból“ sem adtam fel egy betűt sem (mily nemes önérzet!) még akkor is megmaradna vigaszul nekem a tudat, hogy bár sikertelen, (dehogy sikertelen; sok szép bankót kapott Aristides ur), de önzéstől mentebb

*) Reméljük, ön a prófétákat érti.

Szerk.

(tetszik e szót érteni?) törekvésemben sem a felső, (?) sem alsó hatalmak intésének nem, egyedül saját meggyőződésemmek hódoltam. Szép, szép Aristides ur, de sovány vigasztalás ez önre, még soványabb a nemzetre nézve, melynek e gyönyörűséges munkát szánta s melynek tanítójává, vezérévé, messiásává a sokat emlegetett töviskorona daczára oly nagylelkűleg vállalkozik.

Mert tudja meg drága Aristides ur! a jó szándék, mely mellesleg megjegyezve nem szokott oly csapászeki stylusban nyilatkozni — tiszteletre méltó dolog ugyan, de nem elég az üdvösségre. A dilettantismus a belletristica s a pillanatszilte és eltemette lapirodalom terén is kárhözatos, hátha oszt a nemzetleczkés bűszke alakját ölti föl, s maradandóbb, hosszabb életre számítani látszó formában jelentkezik? ez már valóságos bűn.

Ha egynémely jámbor vidéki levelező vasuti tervekkel, helyi indítványokkal, vidékére szorító reformajánlatással tételődik: hagyján; e jóhiszemű törekvéseket elnyeli a politcái nagy lapok Danaidhordója; de egy nemzetnek osztogatni tanácsokat, milliók eljárása fölött törni pálezzát, sőt megfoghatlan könnyelműséggel azokat dobálni sárral, kik valódi, nem ál-Aristidek, kik legalább is anyyi itélettel, és mindenesetre több ügyszeretettel bírván, mint ő, — csaknem egyéni szabadságukat koczkaztaták az igazság, a jog s amennyiben ezekben határozódik — a nemzet boldogságának védelmében: oly eljárás, melyet még akkor is elítelnék, ha ész és tudomány, s nem a hiúság lidérezfénye, hanem leküzdhetlen benső kényszer, a hivatottság önérzete s az inspirációval határos meggyőződés tényezőinek volna eredménye. Mért? mert oly pillanatban nyilatkoznék, midőn a támadás szabad sőt könnyítve, a védelem lehetne! Aristides ur sokat idéz Széchenyiből, sőt észre nem vévén az idő haladását, a körülmények különféleségéből folyó szabályokat, az elévülés igazságát, s hogy minden kornak más-más igényei vannak — műve 1/10 részében fölmelegíti azon tanácsait is, melyek vagy valósíthatlanok, mert időszerűtlenek, vagy életbeléptek is már; de eltekintve attól a különbségtől, mi Széchenyi lángelméje s Aristides önteltsége közt vagyon, (nem habozok kimondani, miszerint épen ő volna az, ki e röpiratra anathematá mondana, ha ugyan érdemesnek tartaná. Széchenyi lovagias ember volt s megkötött kezű ellenséget gúnyolni nem lovagiasság. De nagy emberek nyomában rendszeren támadnak kis emberek, kik merész charlataneriával tanítványaik, utódaiknak hazudják magukat. Többeket nevezhetnénk meg, ha a szerk. vörös czeruzája nem írná helyökbé: Exempla sunt odiosa.

Egyébként, hogy megmeneküljek a türelmes olvasó: „lássuk a medvét!“ kiáltásától; — specialitásokba ereszkedvén, nagy következetlenséget látok már abban is, (mert egyenes, rut speculation nem akarom keresztelni,) hogy Aristides első röpiratát Lipcsében nyomatta — ezt meg egy magyar kiadónak csapta nyakába. Mert hogy így történt, azt kétségtelenné teszik a kiadó előszavának megnyitó sorai: Alólírt azt hiszi, hogy némi igazsággal (sic?) tartozik, mért hogy jelen több tekintetben kényes mű kiadását vissza nem utasítá. Az igazolás oszt persze méltó az ügyhöz, sőt az észjárás s stylisticában annyira megegyez ez előző a következőkkel, mintha ugyanazon tollból folyt volna. Mily Aristidi vakmerőség például azon állítása, hogy „sok mély belátású és állásainál fogva jelentékeny hazafi határozottan (oh! oh!) a könyv pártjára kelt“ s „míg a napisajtó egy része a könyv fölött élezeskedék vagy-gunyolódék (érdeme szerint), másik része, ha tá-

rozottan az új zászló alá állt.“ Nincs szerencsénk azokat a mély belátású férfiakat ismerni s így privát-nyilatkozataikról sem lehet tudomásunk, de az utóbbi pontot illetőleg már mi is szólhatunk s kiadó ur szavait illusztrálhatjuk. A napi sajtó egy része — tekintélyes b része — csakugyan megleczkéteté az elbizott politikai növendéket (bár erélyesben tette volna!) ebben hát igazat adunk neki; másik, sulyban már esekélyebb, de mégis számbavehető része — némi dicséretben is részesíté olyformán: „e könyvben sok jó van és sok új; de ami jó, az nem új, s a mi új, az nem jó“ ebből sem jutott hát valami sok dicsőség a szerzőnek; végre harmadik része a hirszedés vele egy színvonalon álló bajnokai közül találkozott néhány, kik tán az álnev sötét fátyla alá pillanthatván, kegyeskedtek azt ajánlani. E kijelentés — úgy hiszem — nagyban devalválja a kiadói büszke phrasis értékét.

Különben, hogy kiadó ur maga sem fektet ez állításaira nagy sulyt, legjobban bizonyítja azon módosítás, melylyel siet kinyilatkoztatni, hogy: „semlegesnek kíván tekintetni az általa kiadott könyvek politikai iránya s alapelveit illetőleg“ amit ad notam veszünk, de némi megjegyzés nélkül még sem, hagyhatunk. A lapokat is beleérti kiadó ur, vagy azok elhagyása összefüggésbe hozható azon hírekkel, melyek a Magyar Sajtó radical irányának megváltoztatásáról s helyette Aristid nézeteinek érvényre juttatásáról szállongnak! Továbbá azon könyvekhez számítja-e a „Polgárosodást“ is? Ha igen: mért hosszú dicsőítés, szépités? Néhány sor elég leendett a fentebbi nyilatkozathoz; mért azon — a non petita excusatio est incusatio-féle igazságot eszembe juttató kijelentés, hogy: „az álnevű szerzőt ismervén, (gratulálunk a szerencséhez) valódi hazafiságát a legesekélyebb mérvben sem vonhatja kétségbe“; hogy Aristidest a tiszta szándék vezeté a hazának használati s többéféle, mik kiadó ur semlegességi fogalmát sajátos világitásban tüntetik fel.

Végre nem hagyhatom említetlenül azon sorait sem, miszerint „különösen a közép és felső osztályok ellen“ dühöng Aristides, mert ebből azt következtethetnéd nyájas olvasóm, hogy ez új görög valami democratá - comme il faut — pedig a viláért sem, csak stylusa jár a póriasság sáros utain, — — udvariassága a főrangnak iránt oly hártatlan, miszerint a 164 lapon következő csattanós passusban leli kinyomatát: „vigyázza meg az olvasó, kik anathemizálnak? nem a magas főrendbeliek, akik öröklött finom modoruknál fogva felülállnak a neveltelenség, durvaság vádjá lehetőségén s akik jól tudják, hogy más a salon s más a nyilvános szellemi küzdtér“, akik tehát Aristid felfogása szerint nem fognak megütközni a saloniaság hiányán, minthogy a szellemi küzds s a korcsmai ütlegelés testvérek. Ezt nevezem én logicianak! ebben van igazán eredetiség! No de e hely nem páratlan s lesz alkalmunk ez ismertetés folytán több hasonlóra utalni. r. e.

Megint egy új lap!!!

Reményem, nem veszi rossz néven a lapir. sz. írója, hogy sarlómat az ő buzájába vágom, de én, ki sokszoros csalódások tapasztalain okulva, némi ellenszenvvel szoktam nézni, midőn valami élő vagy bukott főmunkatárs neve mint szerkesztője jelenik meg egy új vállalat élén, — azt hiszem, kötelességet teljesítek, midőn ez egyszer nem elégedvén meg azzal, hogy véleményemet kényelmes pipaszó mellett declamálom el leghivebb czimboráim egy novella-hányó kalamaris s kritikai mogyorófa pálezzának — azt a szerk. és sok mások kinjára — szép szóval vagy tolakodás utján, de mindenesetre nyil-

vánosság elé juttatni erőködöm. Magyar ember jellemző sajátja, hogy keservét némasága hirdeti, míg jó kedvében oly erővel veri össze sarkantyuját, hogy Aristides ur indignatiojában rögtön új röpiratot rág ki tollából. De se baj! mérgeledjék — csak nekünk legyen okunk jó kedvtelnek lennünk; csak mi részeseülhesünk az örömben egy-egy titkos ohajunkról elmondhatni: beteljesedett. S most ily „kellemes helyzetbe jutottam” — cabinetek phrazisával szólván. Régóta figyelemmel kísértem napi sajtóink mozgalmait, s a mennyire örültem olvasó közönségünknek tömérdek lapkezelése s fennállásában nyilatkozó szaporodásán, annyira sajnáltam másfelől ama szép összeget, mely azok éhietlensége miatt — veszendőbe megy — ki-dobott pénz. Velem együtt — hiszem — sokan voltak, kik az „Uj nemzedék” programját épen azért üdvözlék örömmel, mert a töredelmes „mea culpa” elmondván, néhány aláírt egyéniségben némi garantiákat véltek látni az ígért jobb irány való-sulására nézve. Azóta persze sok történt; belső vi-szálkodások vagy tudj isten mik — mert a kilé-pett tagok nem érzék kötelezve magukat a föllár-mázott közönség előtt eljárásukat egy rövid sem-mit mondó phrazisnál többel indokolni — megrit-kiták a vállalat harczosainak sorát s ha ez által nem lőn is a program megtestesítése lehetlenné téve — csak megnehezítve, mégis kell, hogy az iránta ér-dekkel viseltetett felekben újra föltámadott legyen a bizalmatlanság szelleme s egy új életrevalóbb iro-dalmi csoportulás szükségességének érzete. E meg-hasonlás erősebb argumentum volt Reviczki s Kem-pelen gyarlóságban vetélkedő cikkeinél... S ime! az ohaj valósult — azaz hogy valósuljon — egé-szen rajtok áll. Legelső írói tekintélyeink egyike, Arany János ragadta meg s tüzte föl az ez eszme jellegével díszes lobogót — s közönségünk fölött oly szellemi harcok alája s köréje gyűjtésére képesíteni, kikkel az utóbbi évek folytán fölmagzott paréjt s dudvát kiirtani könnyű munka leend. Nem tartozom a vakon hódoló léhűtők seregébe — nem félek, Arany érdemeit elismervén, arnyoldalairól is szóttenni s nevetséges itéleti szükkőrűséget árulni el utánna — mondván ama tömérdek bököt, melyek-kelemes korszakot nyitó epikai működésének, hanem több-kevesebb ellenvetés alá fogható lyri-cusi vagy szerkesztői minőségének, is tömjéneztek, sőt egyenesen kijelentem, hogy a „Szépirodalmi Figyelő”-ben sok olyast találtam, mit ott helyén lenni épen nem véltem, hogy a vezércikkéktől adott Gyulai, Szász stb. közt folyó, sok tekintetben meddő polemizálás elmaradhatott vagy más, több tétel-rendelkező lapokban folyhatott volna; — hogy a bírálati rovatnak bővebb s tán helylyel közöl más szellemnek is kelle vala lennie, — hogy a szerk. különösen Szász Károly bírálataiban sok oly állítást szentesített a némaság helybenhagyásával, mit egyegy csillaggal módosítani bizony nem ártott volna, hogy némely esth, finn s chinai poesis ismerté-tésénél jobb szolgálatot teendé régiebb — criticát érdemlő s szükséglő művek elővévésével... de ezek mind oly hiányok, melyek egyszersmind némi mehetséget bírnak körülményeinkben s nem gátol-ják, mikép bizalmi szavazattal tiszteljük meg már abinvisis új vállalatát. Nincs elég terünk, hogy a világosan, egyszerűen s komoly méltósággal irt programot egész terjedelmében közöljük — kény-teienek vagyunk még egyszer a lehető legmele-gében ajánlva t. olvasóink pártfogásába — a zárso-rok közlésére szorítkozni:

„Megtettem minden lépést, s folyvást azon le-szek, hogy jelesb íróinkat s általában a jobb tehet-ségeket, lapom köré gyűjtsem s folytonos közremű-ködésre bírom. A nagyobb rész már is örö-mmel üdvözli folyóiratom eszméjét, s a még folyvást érkező válaszok mind több eredménnyel biztatnak. Névsoruk közlését akkorra kell halasztanom, ha mindnyájo-kat egy koszoruba fíthetem.

De szívesen fogadok mindenkitől dolgozatot, ha elfogadható. Különösen az ismertető résznek minél változatosb kiállíthatása végett felhívom a haza (kivált ifjabb) tudósait s tudomány kedvelőit (a kikhez magán felhívásom el nem juthatott is), hogy becses közreműködésükkel támogassanak.

Azt azonban ki kell jelentenem, hogy tengerő vállalatot nem akarok. Pontos számítás szerint egy ily folyóirat fenmaradásához az előfizetőknek leg-alább oly száma kellene, mely megközelítse az eze-ret. Azért is kérem az előfizetések sie-

tős megtételét, hogy már december 26-ka körül tájékozhasssam magamat a vállalat jövőndője iránt.

Nincs egyéb hátra mint a t. közönséget lapom rövidre vont programjával s az előfizetési felté-telekkel megismertetni. Czime:

„Koszorú. Szépirodalmi s általános mivelttség terjesztő hetilap.”

1. Megjelen a „Koszorú” jan. 1-jén 1863. s azon-tal hetenkint, csütörtökön, a „Figyelő” alakjában (legnagyobb 8-adrét) de félívvvel bővítve, tehát más-félvnyvi tartalommal.

2. A „Koszorú” főlapja szépirodalmi; ugymint kötött és kötetlen alaku költői dolgozatok; továbbá (nem szorosan tudományos) aesthetikai, társadalmi általános mivelttség terjesztő előzikkék, (ide vonha-tók levén, például, föld- és népisme, utazás, historia s némely általános érdekű tudomány-ág egyes mozzanatai vagy köriraja is, mivelt közönség szá-mára kellemesen előadva); mellék-lapja vagy tárczája bíráló ismertető, mulattató tartalommal; szóval, mindaz, minek egy ily, mivelt közönség számára szerkesztett lapban helye van.

3. Ha az előfizetők száma csak a 800-at is megüti: megindul a „Magyar költők arcképesar-csarnoka” — legalább kéthavonkint meg-jelenő önálló képekben.

4. Előfizetési ár fél évre 6 frt, egész évre 12 frt. Az előfizetési pénz vidékről egyenesen hozzám mint kiadóhoz bérmentve utasítandó. (Lakásom: üllei ut és 2 pipanteza sarkán, 11 sz.)

Gyűjtőknek a szokott t. példány (10-re egy) adatik.

Kelt Pesten november, 1862.

Arany János,

a „Koszorú” felelős szerkesztője, kiadója és tulajdonosa.

Eger és vidéke bortermesztőihez!

Az országos gazdasági egyesület a hazai bor-kereskedés előmozdítását célozva Magyarország minden bortermő vidékét, ennek sorában Eger vidékét illetőleg alulírtat is felhívta, hogy az e vidéki bortermelésről a statisztikai adatokat össze-gyűjtven, ezt helybeli és vidéki bormustrákkal együtt f. november hó végeig Pestre, az országos egyesületnek megküldjeném.

A statisztikai adatok összegyűjtését már munkába véve, ezennel felkérem Eger és vidéke bortermesz-tőit, hogy kiknek hajlandóságuk volna az országos érdekű ezélt bormustrákkal elősegíteni, azok szí-veskedjenek bormustráikat vagy egyenesen Pestre az egyesülethez, vagy alulírtához e hó 20—25-ig beküldeni.

A beküldendő bormustráknak, egy-egy fajtól legalább 5 darab itezés üvegből kell állani, és pe-dig egy faj az 1861-ki termésből, más faj pedig 4—5 évvel visszaeső esztendőbeliből. Ezen mus-trákból:

- a) egy üveg megbiráltatik az egyesület-kebe-lében;
- b) egy üveg megvizsgáltatik, a bor fajsúlyára és alkohol tartalmára, s ha lehet vegytanilag meg-cukor- és savtartalmára nézve is.
- c) a többi félretételik a jövő évi országos ki-állítás számára.

A bormustrákhöz a termesztlők részéről még a következő adatok szükségesek:

- a) megnevezése az alapfajoknak a szőlőből;
- b) a talaj minőségének leírása.
- c) az évenkinti termés mennyiség feljegyezve egy holdra.

A beküldendő borok lehetnek, vörösek, siller vagy fehér, az általános termésből, és nem azon kü-lön borokból, melyet a gazda saját házi szükségére készít, milyenek az ürmös, aszu s több efféle, mi kereskedésbe nem jön.

Szükséges, hogy a beküldő az üvegekre felje-gyezze saját és a község nevét, melynek határában a bor termelt és a termés évszámát. A jól beduga-szolást és pecsétlést úgy hiszem nem kell ajánlanom.

Vidékünk érdekében történik, ha minden be-küldő hasonló üveget használna, s legezlszerűbb lenne, ha az itezés üvegek Fekete s társai borsar-nokából vétetnének; kik ismert hazafiai érzelmeik-nél fogva az üvegeket megszerzési árban készségei kiszolgáltattandják.

Kelt Egerben, november 10-én 1862.

Joo János.

HAZAI TUDÓSÍTÁSOK.

* Több lap közli azon örvendetes hirt: hogy a nagyváradi-kolozsvári vaspálya bizottmányának sikerült a szükséges tőkepénzeket megszerezni. E vállalat létesítésére a német Cultur-Verein s több külföldi bankár házak 80—120 millió frt erejéig egyesültek s a mult vasárnap tartott tanácskozás-ban már a szerződést is megkötötték.

E szerződés lényeges pontjai ezek: 1. Mihelyt ő Felsege a már elvileg helybenhagyott vonal épí-tésére a végleges engedélyt megadni méltóztatik, az egylet azonnal 80 s ha kell 120 millió forintot ajánl meg. 2. Ezen esetre a jövő év június 1-jével az építés megkezdetik és két év alatt Nagyvár s Kolozsvár között a pálya készen lesz és a közfor-galomnak átadatik. 3. A Kolozsvár és Oláhország határai közötti pálya rész öt év alatt teljesen befe-jeztetik.

Az egylet két föltételt kötött ki maga részére: 1. 5²/₁₀ százaléki kamat biztosítást kér, melyből a 2¹/₁₀ százalék törlesztésre fordítatik, 2. hogy az engedély f. év dec. végeig kieszközöltessék. Az ál-lambiztosíték azonnal életbelép, mihelyt a Nagy-váradi-Kolozsvári vonal megnyitattik, tehát 1865-en. Némelyek azt hiszik, hogy a febr. patens 13. §-sa szellemében ő Felsege, mint Magyarország kirá-lya, a birodalmi tanács hozzájárulása nélkül a biz-tosítást megadhatja. Magok a vállalkozók is — hir szerint — a kir. kedvező resolútióval megeléged-nének s nem kívánnák a bir. tanácsnak is hozzá-járulását.

A Bécsben tartott tanácskozmányban egy köz-ponti ideiglenes igazgató választmány már alakít-tatott, melynek elnökeül gr. Zichy Ödönt ohaj-tották, de a nemes gr. azt nem fogadta el, hanem a gyűlés figyelmét gr. Toldalagi Ferenczre hiva fel, ki is aztán egyhangulag a választmány elnö-keül kikiáltott.

Ezen nagy vonal 78 mérföldre terjed és két mellékága is lenne Gyula-Fejérvár és Szeben-felé.

A folyamodvány f. hó 11-kén a kereskedelmi miniszternek már benyújtott s a két udv. magyar kanczellár erélyes támogatását megígérte.

Tehát egyike azon nagy eszméknek, miket Széchenyi István gr. lelke fogamzott, melyet az 1848-ki törvényhozás magáévé tett, közel van a megvalósulás percéhez, és csak a magyar király-nak „legyen” szava kell még, hogy létesüljön.

„Nem csupán országos, de egyik legfőbb vil-lágkereskedelmi fontosságú vonal ez, — mondja a m. gazd. egyesület emlékirata — lényeges kiegé-sztő része a nyugatról kelet-felé vonuló europai vasuthálózatnak, s nevezetes tényező a világkeres-ke-dés fejlesztésében nemcsak egyes országok, de világ-részek, Europa és Ázsia közt, mint a mely vo-nal által az összes nyugati forgalom a Fekete-ten-ger legnevezetesebb kikötőjébe vezetetik, honnan már is a legélénkebb hajózási közlekedés létezik a közel ázsiai partokig.”

Ezen vonal az, melyet Magyar és Erdélyor-szág ohajtottak, melyet a két ország közvéleménye felkarolt, melyet közgazdagság, politika, a biro-dalmi érdekek egyiránt sürgetnek. Adja Isten, hogy a nagyszerű vállalat többé meg ne akadjon.

VÁROSI ÜGYEK.

Hirdetmény. Eger város közigazgatási tanácsa részéről ezennel közhírré tételik, miszerint a nagy-méltóságú magyar királyi helytartó tanács f. év september 18-án 54546. sz. a. kiadott intézvényével a Széchenyi Kolonics-féle alapítványban üresedésbe jött s 63 frnyi évi segély díjjal összekötött állo-mások betöltésére folyó évi decemberhó végéig tartó pályázat nyitottat oly megjegyzéssel, hogy a betöltésnél a közszolgálat, népnevelés és taní-tásban szerzett érdemekre fog leginkább s kizáró-lag figyelem fordítatni.

Mely pályázatról midőn az illető érdeklettek értesítenének, egyuttal felhivatnak, mikép a fen-tisztelt kormányzék részéről a „Sürgöny” és Un-garische Nachrichten” című hivatalos lapokban közzétett hirdetmény értelmében kellőleg fölszerelt folyamodásaikat f. évi december 10-ig bezárólag e hatósághoz benyújtani igyekezzenek.

Kelt Egerben, a városi közigazgatási tanács-tól 1862. november 8-án.

Török Sándor,

p.-mester.

Turcsányi Sándor,

első aljegyző.

IRODAL

(?) Beküldete-gyület évkönyveir-ennek első füzeté (80 kr) mérsékelt kedvelő olvasóink tozatos tartalomr-dékszunk szólani.

2. Az „erdész-évre. Célja: „haz a fény pír némi által, hogy a tiszt-lom — névszerint ily fajta tankönyv. Az előfizetési ár szerkesztőségnek küldessék. Mint e 477 előfizetéstől — delmekkel pedig vétel. A tiszta fű-előmunkálataira k

3. Emich Gy-évre, szerkeszték. Károly jónévi író hány kitényően sike egyes darabok p. o. Károly költemény-albumnak díszere

Továbbá: 4. K-eziás diák napt-urak nem tudjuk. Több jó élez van mor, aminthogy J-ó n át Gazsit — kiv-nálunk általában. Lond Misk a utaz amennyiben a spar-tet comicus alak.

társaságára vann-estet szerezhetnek közöl veszik is me

Érdekes hirk Gábor, ki gym-lenleg pedig Pozs-kodik „Egy vesz-debrecenti szinegy-ját nyerte meg. A szépen — a külön-tén elég méltány. Kívánjuk: hogy s-sebeket, melyeke-lyán, legalább ná

Végre curios mily roppant go-a néhány szám ó-kesztett Hölgyfut-alatt megjelenő be-idéznünk: s „ö-rölte az izzads-utána pedig: s de csak az ál-tótt kezeit.”

napság nem tere-cselekednek a Hf-gódnék, hogy ily-nak a helyett, ho-jegyzéseket fabri

* A. W. Z. h-gének f. é nov. 4-csa közöltetik, m-ország, Dalmaeci-Ennsen felüli Au-Krajna, Bukovina-Istria, Görz és G-10-k ére törvény

— Gyászhir. nője. özv. Sebe-kovics Julia vicz helységébe szórakozás végett rában meghaláoz-lán emlékü leány-ifu lelke szinte u-tözött egy jobb v-— Több old-gazdasági egyes-lentse ki lapunk

IRODALMI UJDONSÁGOK.

(?) Beküldetett hozzánk: 1. Az erdélyi múzeum egylet évkönyveinek második kötete — illetőleg ennek első füzeté. A kiállítás igen csinos, az ár (80 kr) mérsékelt. Ajánljuk komolyabb műveket kedvelő olvasóink figyelmébe. Az érdekes és változatos tartalomról különben még bővebben szándékszünk szólni.

2. Az „erdőségi lapok“ előfizetési íve 1863-ik évre. Célja: „hazánk fölvirágzásának hajnalához a fény pír némi csekély szikrájával járulni“, azáltal, hogy a tiszta jövedelem az erdőségi irodalom — névszerint: egy erdőségi műszótár s más ily fajta tankönyvek megteremtésére fordítatik. Az előfizetési ár egész évre 5 frt o. é. A pénz a szerkesztőségnek november végeig kell hogy bekielendő. Mint e kimutatásból látjuk, folyó évben 477 előfizetőtől — 2385 frt, más apró mellékjöveldelmekkel pedig 2409 frt 15 kr volt az összes bevétele. A tiszta fölölég 165 frt 12 kr a műszótár előmunkálataira költeték.

3. E. Mich Gusztáv nagy képes naptára 1863. évre, szerkeszték: Szokoló Victor s Vadnai Károly jónevű íróink. A fametszvények közül néhány kitűnően sikerült. Irodalmi része érdekes — egyes darabok p. o. Arany, Tóth Endre, Szász Károly költeményei s Vadnay beszélye bármily albumnak díszére lennének. Ára 1 frt 40 kr.

Továbbá: 4. Kipfelhauser s Garabonczási díák naptára, mindkettő a cím-kölesönző urak nem tudjuk mennyire sikerült arcképével. Több jó élvez van bennök, de annál kevesebb humor, aminthogy Jókait, Laukát — néha Bernát Gáspárt — kivéve, egyes szójátékok képviselik nálunk általában a humort. A drezdai kaland Bolond Miska a utazásából még legsikerültebb volna, amennyiben a spanyolviaszk-orrú elég ügyesen festett comicus alak. Falusi gazdáink, kik a kandalló társaságára vannak szorítva — néhány kellemes estét szerezhetnek maguknak, bármelyiket a kettő közül veszik is meg.

Érdekes birként fölemlítjük, hogy Szarvas Gábor, ki gymnasiumunknál is tanárkodott, jelenleg pedig Pozsonyban hasonló minőségben működik „Egy veszélyes csel“ című vigjátékával a debreczeni színegylet ötven aranyos pályadíját nyerte meg. A bíráló választmány 3 tagja igen szípen — a különvéleményt adó két tag pedig szintén elég méltánnyal nyilatkoznak a darabról. Kívánjuk: hogy szerző irodalmi babérai elfűdjék a sebeket, melyeket — mi tagadás — a tanügyi pályán, legalább nálunk, elkerülni nehéz s ritka dolog.

Vége curiosumként s annak föltüntetése, mily roppant gonddal dolgoznak fiatal íróink: a néhány szám óta Balázs Frigyes által szerkesztett Hölgyfutárban „Egy kis tévedés“ cím alatt megjelenő beszélyből szabadon e néhány sort idéznünk: s „összekötött kezeivel törölte az izzadságot homlokáról“ kevéssel utána pedig: s homlokára akart mutatni, de csak az álláig emelhetette megkötött kezeit.“ S aztán csodálkozunk, hogy mai napság nem teremnek — Virgiliusok! (Jobban is cselekednék a Hf. ujoncz-szerkesztője, ha azon rágódna, hogy ily kitételek lapjába be ne eszszanak a helyett, hogy ránk esetben s alapnélküli megjegyzéseket fabrikál. Szerk.)

HIRKÜRT.

* A „W. Z.“ hivatalos soraiban császár ő Felségének f. é. nov. 4-kéről kelt legmagas nyiltparancsa közöltetik, melylyel az országgyűlések Csehország, Dalmácia, Galiczia, Lodomeria és Krakó, Ennsen felüli Austria, Salzburg, Stiria, Karinthia, Krajna, Bukovina, Morva, Szilézia, Tirol, Voralberg, Istria, Görz és Gradiskában 1862 december 10-kére törvényes gyűlhelyeiken összehívhatnak.

— *Gyászhr.* Városunk egyik köztisztellettű delnője. özv. Sebestény Józsefnő, szül. Matkovics Julianna, Morvaország Bujanovic helységében, — hová rokonai látogatására s szórakozás végett utazott — f. hó 1-én, 62 éves korában meghalálozott, csakhamar követve feledhetlen emlékü leányát, Sebestény Szidoniát, kinek ifju lelke szinte ugyanott, még mult aug. 23-án költözött egy jobb világba át! Béke hamvaikra!

— Több oldalról fölszóltattunk a „hevesm. gazdasági egyesület“hez azon kérést intézni: jelentse ki lapunkban, ki az egyesület egri ügy-

nöke, kinél az év díjak könnyebbség végett lefizethetők lennének?

* Pesten régen a városház terén a Szentháromság szobra állott, mely mintegy 40 év előtt szétbontatott azon szándékkal, hogy helyette egy szebb s nagyobb szerű a lakosok közt gyűjtendő adakozásokból fog emeltetni. A lassankint begyűlt összeg jelenleg már 22000 fra rug, melyből az építkezési költségek bőven fedezhetők. A „V. U.“ legújabb száma közli már az izletes tervrajzot is, mely szerint az emlékmű faragott kövekből, gótmódban Halbig müncheni és bécsi építész vezetése alatt fog készíteni. Az említett jeles építészszel kötött szerződés szerint az építkezés 1863-ik év tavaszán kezdetik meg és öszre be is végeztetik, és 18—20 ezer frtba fog kerülni. A szobor a városi anyatemplom előtti tágas tér közepén lesz felállítva 6—7 ölnyi magasságban, csinos vasrács fogja köríteni és a művészeti építményekben szegény Pestnek valódi díszül szolgál. Legtöbbet nyerepedig ez által a piac, melynek lejtősége feltöltetvén a dunapart magasságával egyszínűvé tétetik és négyszögletes kövekkel is kiköveztetik. — Egernek is van egy szabályos és tágas tere a nagytemplom s lyceum között, mely Árpád óta várja a négyszögletű köveket; de ha kiköveztetnék s közepén egy nagyszerű emlékszóbor emeltetnék (olyan Halbig-féle) akkor Magyarország legszebb piacainak egyike lenne!

* Pestváros utcaj, legújabb hatósági rendelet szerint, ezután nem nappal hanem a hajnali órákban fognak separtetni. — Hát Egerben mikor?

— Folyó hó 13-át megelőző éjjel a maklári külvárosban tűz ütött ki, s egy istálló és melléképület lőn a lángok martaléka.

— Ugyan azon éjjel midőn a tűz volt, a jelenleg Foglárintézetül használt, ugyn. öregszeminárium épületének egyik hátsó ablakán a vasrácszatot rablók felszítették ki, s az élesztárból egy általuk oda rendelt kocsin minden elvihetőt elraboltak.

— Bizonyos Szlimák György nevű, liptómezei születésű 30 éves, nőtlen egyén f. hó 9-én este az ugyn. „melegvizbe“ ugrott, honnét azonban a molnárok által rögtön kifogatván, midőn eszméletét visszanyerve szabadon boesájtatott, újra a vízbe ugrott; ez alkalommal ismét megszabadítván, taligán a városházhoz vitetett, hol gyors orvosi segélynek sikerült őt újból létrehozni. Itt, — midőn a kapitányi hivatal, mint tolonczot hazájába akarta visszamenesztetni, — azon kéréssel állt elé, hogy, miután Liptóban szülei s közeloconai nincsenek, engedessék meg neki Vácra, utóbbi szolgálata helyére, visszatérhetni. E kérése — különben is rendes utlevéllel lévén ellátva, — meghallgatott, s f. hó 11-én szabadon boesájtatott. Azonban e hó 13-án viradóra az említett legény a baktai ut melletti vörös keresztnél egy fán s a járt dragszifjára fölakasztva találtatott meg. Midőn elboesájtatása előtt öngyilkossági szándoka okáról kérdezett az adá elé: hogy ő vácsi szolgálataiban mintegy 139 frt keresményt gyűjtött egybe, ezt azonban csakhamar elparazlotta. — Az öngyilkos hiv. orvosi boncolás alá vétetett.

— A „Pesti Napló“ halhatlan újdonsza azt a hírt közli, hogy az „Egri Posta“ című lapocskát a helyett más valami lap fog megindulni. A jámbor poetának, mint eddig rendszeren — e „költeménye“ sem sikerült. Hanem azért fog találni módot valaha e viczetét is öndicsőítésére fölhasználni, mi azonban ama nagyszerű, országos lefőzés után, melyben a „Bolond Miska“ részesíté, adatokkal bizonyítván be, mikép a híres férfi a kezére bizott rovat minden harmadik pontjában saját nagyságáról s érdemeiről dong el egy egy magasztaló phrasist — senkit, kivált pedig minket legkevésbé sem fog meglepni. A jó isten tartsa meg őt hát továbbra is friss egészségben.

— A „Magyar Sajtó“ (szalma)koszorus, ollóval működő íródeákja a „Mátra“ keletkeztéről szólván „felekezeti“nek nevezi lapunkat. Miért? mivel nem értjük az ő mesterségét: minden érdeknek egyaránt szolgálni? vagy miután ő vit minden ugynevezett provinciaális politicai lapot a bukás feneketlen örvényébe vezér cikkeivel, tehát... No de hagyjuk ezt; mi töle semmit sem veszünk rosz néven tudván a lélektani igazságot, hogy kit a szerencsétlenség folyton üldöz alias: ki minden (irodalmi) törekvéseivel világraszóló fiascot csinált — az akaratlanul is — ellensége lesz a — jónak.

* A nagybányai tanács azon végzést hozta, hogy az iskolaköteles gyermekeket házankint össze-

iratja és a szülőket azoknak iskoláztatására szorítja. Szomorú, hogy ily kényszerhez kell folyamodnia; de ha a nép az iskolák becsét, hasznát nem érti s fiait fontos ok nélkül azoktól elfogja, vajjon mire valók akkor a népiskolák? miként hathatnak akkor a népek nevelésére?

* Az erdélyi lapok összeállítására szerint a nagyváradi brassói vasutvonatra eddig tett önkényes adakozások e következők: ajánlva van 16,879 szerker- és 172,994 gyalognapszám, vagy ez utóbbiak megváltásul 86,497 frt, készpénzben: 19,447 frt; nyersanyagban, 2853 köböl kő, 1,720,500 darab téglá, 1000 vékamész, nagyszámu szálán kivül 50 hold erdő szabad levágotásra és 220 öl tűzifa; 118 helység pedig a szükséges földterületet ingyen engedte át. Ezek aztán számok, mik érvekkül szolgálhatnak még a pénzemberei előtt is. A mi vidékünk néma, hallgat, pedig a miskolc-pesti vasut Hevesmegyére, de főleg Egerre nagyfontosságú kérdés. Vagy nincs a ki megkezdje s buzdítsa a hevesieket?

* A lyoni „Tête d'Or“ parkban a nőstény struczmadár megölte és ékes tollaitól mngfosztva találtatott. Az állat felbontatván, következő tárgyak találtatnak gyomrában: nagymennyiségű és mintegy 4 font kavics, mely utóbbi az állat emésztéséhez tartozik. Ezenkívül 3 agyagpipa, melyek közül egy zöldmázzal volt bevonva, egy 7 1/2 hüvely hosszú kés réznyellel, 25 egyenruháról való gomb, egy 50 centimes darab, 32 sous és centimes, 6 nagy dió, óralánc darabok, egy darab galagonya-cső, egy darab drót, mely az állat begyét, gyomrát átszurta anélkül, hogy egészségének ártott volna. (V. U.)

— Az eddig itt tartózkodott vadász-katonaságot e hó 13-án Vása ezredbeli magyar gyalogság váltá föl.

Borsos egyveleg.

Közli Bors.

„Honnét ez új kalap?“ kérdé barátját egy arszlán — „A kalapostól“ — „Hogy volt?“ — „Nem tudom“ — lőn a válasz — „mert a boltban senki sem volt kitől megkérdehettem volna.“

Egy hiú uracs két nő között ülven így nyilatkozott: „Most gyémánt vagyok két drága gyöngy között“ — „Nem kétlem, de igen köszörületlen“ felelé az urnők egyike.

A bornak két hibája van szokta mondani az egykori kántor. Ha vizezem én rontom meg őt, — ha nem vizezem, ő ront meg engem.

Egy fiatal matematikus egyszer e kérdést intézé valakihez: Én oly sokat hallottam már művelt körökről hát művelt háromszögek, vagy négyszögek nincsenek-e?

Míg a nők nagy részét az év négy időszakához lehet hasonlítani, ugyanis: A leányt a tavaszhoz, a menyasszonyt a nyárhoz, az új menyecskét az őszhez, a mézesetek lefolyása után pedig a télhez; — addig a férfiak hasonló a vándor madarakhoz, melyek ha a tél közelg melegebb éghajlatot keresnek.

Halálozások.

Meghaltak nov. 8-14. Pásztai János 1 1/2 éves; Posonyi Mária 30 éves; Nizelek Rozál 7 éves; Borza Ignác 4 hónapos; Mihályi Klára 52 éves; Harangozó Anna 61 éves; Tót Bernát 2 hónapos; Bajzát Mária 3 éves; Hoffler Mária 35 éves; Vas Mária 4 napos; Hegedüs Hihály 1 1/2 éves; Góhér Mária 6 óras. Összesen 4 fi, 8 nőnemű. — Született a hét-folytán 7 fiu, 11 leány.

Házasságra lépett 11 pár.

Vásári tudósítások.

Eger, hetivásár nov. 14-éről árák: t. buza 7 frt 20 kr, kétszer 6 frt 40 kr, rozs 5 frt 20 kr, árpa 3 frt 40 kr, zab 2 frt 40 kr, kukoricza 3 frt 80 kr, burgonya 1 frt 20 kr köblőnkint; széna mázsája fuvarral 2 frt 20 kr. szalonna 36 kr, disznózsír 48 kr fontonkint. Egyebek szokott árákon.

Gyöngyös, hetivásár nov. 10-éről; árák: t. buza 3 frt 80 kr, kétszer 2 frt 80 kr, rozs 2 frt 40 kr, árpa 1 frt 60 kr, zab 1 frt 40 kr, kukoricza 2 frt ausztr. mérőnkint. [Hiv.]

Sajthibák igazítása.

A „Hitelfentantás és hitelvesztés“ című közleménybe értelemzavaró sajtóhibák csuszván be, az érdeklött cikkk hibás passusa következőleg olvasandó: [lásd 177 lap 3-ik hasáb 35 sor] „a kárpitós butorokban megfizetett lószőr helyett, nagyrészben szalmát stb — Alább: „a lakatos mnnkák szintén hiányosak benne; stb.

A hirdetések közt: A bábai jószág haszonbér-hirdetés alatt Okolicsányi Károly helyett Manó olvasandó.

Szerkesztői üzenet.

Aiföldynek. Hallgatni nem mindig arany.

